

Rok II.



Nr. 2 (14).

# DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

Lublin, Luty 1930 r.

## T R E Ś Ć.

### Część urzędowa.

#### A. (Zarządzenia ogólne).

Pozycja.	Str.
13. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 grudnia 1929 r. dotyczące częściowej zmiany instrukcji z dnia 24 marca 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. r. 1928, Nr. 5, poz. 90) w sprawie wykonania ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) . . . . .	31
14. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich władz, urzędów, rektoratów i dyrekcji szkół wyższych oraz dyrekcji i kierownictw wszystkich kategorii szkół, podległych Ministerstwu W. R. i O. P. w sprawie opłat za legitymacje urzędnicze i nauczycielskie . . . . .	32
15. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych, inspektoratów szkolnych oraz dyrekcji szkół średnich, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych w sprawie odbierania odpadków papieru i makulatury przez Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet . . . . .	32
16. Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 23/I 1930 roku Nr. O. 1015/30 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego i Państwowego Pedagogium w Lublinie w sprawie zakupów zagranicznych . . . . .	33
17. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 8/I 1930 r. Nr. O. 32398/29 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Pedagogium i Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Lublinie w sprawie odroczenia pobierania podatku dochodowego od dodatku mieszkaniowego . . . . .	34

3000 egz

DRUKARNIA PAŃSTWOWA  
W LUBLINIE egz

Pozycja.

Str.

18. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 3/I 1930 r. Nr. O. 33010/ex 29 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Pedagogjum i Państw. Wyższ. Kursu Naucz. w Lublinie *w sprawie regulowania w terminie przez urzędy państwowe należności P. A. T.* 35

**B. (Szkolnictwo powszechne).**

19. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 9/I 1930 r. Nr. I. 32989/29 do P. P. Inspektorów szkolnych, Rad Szkolnych Powiatowych, Rad Szkolnych Miejskich, Dozorów Szkolnych, Kierownictw publicznych szkół powszechnych i Opiek szkolnych *w sprawie organizacji publicznych szkół powszechnych w okręgu szkolnym lubelskim w roku szkolnym 1930/31* . . . . . 35
20. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 22/I 1930 r. Nr. I. 1880/30 do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu *w sprawie wypełniania księgi głównej* 49
21. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 2/I 1930 r. Nr. O. 32692/29 do P. P. Inspektorów szkolnych i Kierowników publicznych szkół powszechnych *w sprawie pieczęci urzędowych* . . . . . 50
22. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 11/I 1930 r. Nr. I. 627/30 do Panów Inspektorów szkolnych w Okręgu *w sprawie nauczycieli w wieku poborowym* . . . . . 50
23. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 23/I 1930 r. Nr. I. 1987/30 do Panów Inspektorów Szkolnych, Kierownictw i nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych w Okręgu *w sprawie nauczania gimnastyki, śpiewu i robót ręcznych* . . . . . 51

**C. (Szkolnictwo średnie ogólnokształcące**

24. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 13/I 1930 r. Nr. I. 957/30 do Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, i seminarjów nauczycielskich *w sprawie zespołów muzycznych* . . . . . 51
25. Ruch służbowy . . . . . 52
26. Komunikaty . . . . . 55

27. **Część nieurzędowa.**

- Koła krajoznawcze młodzieży szkolnej . . . . . 55
- Klasyfikacja uczniów . . . . . 60



## A. (Zarządzenia ogólne).

13.

### ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 22 grudnia 1929 r.

dotyczące częściowej zmiany instrukcji z dnia 24 marca 1928 r.  
(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. r. 1928, Nr. 5, poz. 90)

*w sprawie wykonania ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).*

§ 1. Zdanie pierwsze p. 6-go instrukcji (do art. 4) otrzymuje brzmienie następujące:

„Posiadanie odpowiednich warunków fizycznych do zawodu nauczycielskiego winno być stwierdzone przez lekarza urzędowego”.

Ustęp ostatni p. 6-go instrukcji (do art. 4) skreśla się.

§ 2. Punkt 21 instrukcji (do art. 14) otrzymuje brzmienie następujące:

„Przysięgę, względnie przyrzeczenie służbowe, odbierają:

1) od nauczycieli szkół powszechnych 2 — 7 klasowych — kierownik szkoły, lub osoba specjalnie wydelegowana przez władzę szkolną II instancji,

2) od kierowników szkół powszechnych i nauczycieli 1-klasowych szkół powszechnych — inspektor szkolny lub osoba specjalnie wydelegowana przez władzę szkolną II instancji,

3) od nauczycieli wszystkich innych szkół — właściwy dyrektor, kierownik lub osoba specjalnie wydelegowana przez władzę szkolną II instancji,

4) od dyrektorów szkół bezpośrednio podległych władzom szkolnym II instancji — Kurator Okręgu Szkolnego lub osoba specjalnie delegowana przez władzę szkolną II instancji,

5) od dyrektorów i kierowników szkół bezpośrednio podległych Ministrowi — Minister lub osoba przez niego delegowana”.

§ 3. Punkt 22 (do art. 14) otrzymuje następujące uzupełnienie:

„O ile przysięgę, względnie przyrzeczenie służbowe, odbiera osoba specjalnie wydelegowana, uczyniona przez nią adnotacja na dekrecie, względnie piśmie nominacyjnym, winna być potwierdzona podpisem i pieczęcią właściwej władzy”.

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia.

Warszawa, dnia 22 grudnia 1929 r. (Nr. 32116/29).

Minister Wyznań Religijnych  
i Oświecenia Publicznego:

(—) *Sł. Czerwiński.*

## O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego  
do wszystkich władz, urzędów, rektoratów i dyrekcji szkół wyż-  
szych oraz dyrekcji i kierownictw wszystkich kategorii szkół,  
podległych Ministerstwu W. R. i O. P.

*w sprawie opłat za legitymacje urzędnicze i nauczycielskie.*

Uchylając okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 października 1920 r. Nr. 1575/20. S. w sprawie pobierania opłat za legitymacje urzędnicze i nauczycielskie, zarządzam w porozumieniu z Prezydym Rady Ministrów i Ministerstwem Skarbu, aby, poczynawszy od 1 stycznia 1930 r. legitymacje służbowe wydawane były funkcjonariuszom państwowym i nauczycielom **bezpłatnie**, a tylko w razie zagubienia legitymacji z winy funkcjonariusza za opłatą w wysokości kosztów nakładu.

Wydatki, związane z zakupem legitymacji winny być pokrywane z kredytów paragrafu 6 odnośnych Działów budżetu. Wpływy należne za duplikaty legitymacji (w razie ich zagubienia) winny być wpłacane na § 8 (różne dochody) budżetu dochodowego właściwego działu.

Warszawa, dnia 19 grudnia 1929 r. (Nr. I. Prez. 6910/29).

Minister Wyznań Religijnych  
i Oświecenia Publicznego:

(—) *St. Czerwiński.*

## O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego  
do Kuratorów Okręgów Szkolnych, inspektoratów szkolnych oraz  
dyrekcji szkół średnich, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół  
zawodowych

*w sprawie odbierania odpadków papieru i makulatury przez Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet.*

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet podjął przez swoje organizacje w stolicy i na prowincji planową akcję zbiórki odpadków papieru, nadających się do przeróbki w papierniach, które dotychczas zmuszone są sprowadzać odpadki papieru z zagranicy. Osiągnięte tą drogą fundusze Związek postanowił przeznaczyć na prowadzenie warsztatów pracy dla bezrobotnych kobiet.

Uznając celowość powyższej akcji zezwalam na wydawanie wspomnianemu Związkowi, posiadającemu również swe oddziały na prowincji, wszelkich odpadków papierowych (odpadki z kosztów na śmiecie) i makulatury (n. p. gazety) i to zarówno we wszystkich Kuratorjach Okręgów

Szkolnych, jako też w inspektoratach i dyrekcjach szkół średnich, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych w siedzibie Związku względnie jego oddziałów.

Wszelkie odpadki papierowe mogą być wydawane bezpłatnie, makulatura zaś po odpowiedniemu ustaleniu ceny, jaką można osiągnąć w danej miejscowości za makulaturę. Cenę tę należy ustalić komisyjnie. Bezpłatne oddawanie makulatury dopuszczalne jest tylko wówczas, gdy sprzedaż na miejscu nie da się przeprowadzić.

Ponadto zezwalam na oddawanie Związkowi względnie jego oddziałom na terenie byłego zaboru rosyjskiego za pewną ustaloną właściwą cenę nieużytecznych dla celów szkolnych książek z dawnych rosyjskich bibliotek szkolnych. Książki z bibliotek tych, zakwalifikowane do sprzedaży winny być oddawane Związkowi komisyjnie przy udziale dwóch przynajmniej delegatów danego zakładu szkolnego; z dokonanej sprzedaży sporządzony protokół winien być przesłany następnie właściwemu Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Przeznaczone do oddania odpadki papierowe i makulatura winny być przechowywane w miejscach suchych (piwnicach, strychach) aż do zgłoszenia się po ich odbiór przedstawicielei Związku względnie oddziału, który też należy uprzednio zawiadomić o wysokości ustanowionej ceny za makulaturę i książki.

\* Pieniądze uzyskane ze sprzedaży makulatury i książek należy wpłacać do Kasy Skarbowej na dochód Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (różne dochody).

Zarząd Związku mieści się w Warszawie, ul. Brzozowa 2.

Warszawa, dnia 27 grudnia 1929 r. (Nr. I. Prez. 6736/29).

Minist. Wyznań Religijnych  
i Oświecenia Publicznego:

(—) *St. Czerwiński.*

16.

## OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 23/I 1930 r. Nr. O. 1015/30.

**do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólno-kształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego i Państwowego Pedagogjum w Lublinie**

*w sprawie zakupów zagranicznych.*

Nawiązując do okólnika Kuratorjum z dnia 30 sierpnia 1928 roku Nr. O. 22112/28 w sprawie w nagłówku wymienionej zawiadamiam, iż Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 26.VIII. 1929 r. L. D. II. 3361/I zarządziło stałe podawanie sobie zawczasu do wiadomości, z uwzględnieniem terminów płatności, tych wszystkich większych wypłat dla osób i firm zagranicznych, wyrównanie których to wypłat wg warunków umowy, nastąpić

ma w kraju w walucie polskiej, lecz co do których zgóry wiadomem jest, względnie istnieje uzasadnione przypuszczenie, że zostaną one na miejscu zamienione na waluty obce, w drodze bezpośredniego, lub pośredniego (przez inne banki) zgłoszenia się do Banku Polskiego, celem przekazania zagranicę.

W związku z powyższem Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 9.I. 1930 r. Nr. I. R. 15041/29 przypomina, że wszelkie projekty umów na zakup przedmiotów zagranicą winny być nadsyłane do Ministerstwa celem uzyskania zgody Ministerstwa Przemysłu i Handlu na dokonanie danej transakcji. Bez wykonania tego warunku żadne wnioski o zakupach zagranicznych uwzględniane nie będą.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

---

17.

## **O K Ó L N I K**

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego**

z dnia 8/I. 1930 r. Nr. O. 32398/29.

**do Panów Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj Państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Pedagogjum i Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Lublinie**

*w sprawie odroczenia pobierania podatku dochodowego od dodatku mieszkaniowego.*

Ministerstwo W. R. i O. P. okólnikiem z dnia 17 grudnia 1929 r. Nr. I. R. 14852/29 zawiadomiło, że Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 6 grudnia 1929 r. Nr. L. D. V 6156/2/29 odroczyło na zasadzie art. 120 ustępu 2 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 411 z r. 1925), po koniec roku 1930 pobieranie podatku dochodowego od dodatku mieszkaniowego, wypłacanego funkcjonariuszom państwowym i komunalnym.

Niedobrane na skutek niniejszego zarządzenia kwoty podatku dochodowego, zostaną we właściwym czasie umorzone w drodze art. 126 powołanej ustawy.

Powyższe podaję do wiadomości w ślad za okólnikiem Kuratorjum z dnia 10 maja 1929 r. Nr. O. 10131/29 w sprawie wyżej omawianej.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

18.

## O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 3/I 1930 r. Nr. O. 33010/ex 29.

**do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Pedagogjum i Państw. Wyższ. Kursu Naucz. w Lublinie**

*w sprawie regulowania w terminie przez urzędy państwowe należności P. A. T.*

Szereg urzędów państwowych zalega wobec Polskiej Agencji Telegraficznej z uregulowaniem rachunków za ogłoszenia i innych, tak że suma wierzytelności P. A. T. jest bardzo znaczna. Wobec powyższego, opierając się na okólniku Pana Prezesa Pady Ministrów z dnia 18 grudnia 1929 r. Nr. 17480 oraz zarządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dn. 27/XII-1929 r., Nr. I. Prez. - 7586/29. zarządzam, by należności Polskiej Agencji Telegraficznej były regulowane przez urzędy państwowe w terminie nie późniejszym niż 2 tygodnie od chwili otrzymania rachunku.

Kurator Okręgu Szkolnego(—) *Dr E. Nowicki.*

---

## **B. (Szkolnictwo powszechne).**

19.

## O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 9/I 1930 r. Nr. I-32989/29

**do Panów Inspektorów Szkolnych, Rad Szkolnych Powiatowych, Rad Szkolnych Miejskich, Dozorów Szkolnych, Kierownictw publicznych szkół powszechnych i Opiek szkolnych.**

*w sprawie organizacji publicznych szkół powszechnych w okręgu szkolnym lubelskim w roku szkolnym 1930/31.*

W roku ubiegłym, dzięki wydatnej i intensywnej współpracy P. P. Inspektorów, Kuratorjum przygotowało projekt sieci szkolnej w Okręgu. W związku z tym projektem organizacja niektórych publicznych szkół powszechnych uległa zmianie w roku szkolnym 1929/30. Zmiany te były spowodowane potrzebą zakreślenia w przybliżeniu stałych już granic obwodów szkolnych w planie sieci szkolnej oraz utrzymania w tych granicach szkół o możliwie najwyższym stopniu organizacyjnym. Jako zasadę przyjęto, że zakreślony obwód szkolny winien być bezwarunkowo realizowany, o ile stosunki lokalowe na to pozwalają. W tych wypadkach, kiedy punkt szkolny danego obwodu wypadł w miejscu, gdzie albo zupełnie

niema budynków, albo też niema możliwości wynajęcia odpowiednich lokali, utrzymano na rok szkolny 1929/30 szkoły niższego typu organizacyjnego, aniżeli dana szkoła winna posiadać w zaprojektowanym obwodzie szkolnym.

Stan ten niekiedy uległ poprawie przez skomasowanie szkół w ten sposób, że w miejscu najwięcej zbliżonym do projektowanego punktu szkolnego powstały starsze klasy, dla najmłodszych zaś dzieci pozostawiono tymczasowo oddziały równoległe w tych miejscowościach, gdzie na to pozwalały warunki, i organizacja taka nie wpływała na obniżenie poziomu nauczania.

Organizacja szkół powszechnych w roku szkolnym 1929/30 nie we wszystkich wypadkach dała się odpowiednio przeprowadzić i nie przez wszystkich była ona należycie zrozumiana, czego dowodem są jeszcze dość liczne skargi mieszkańców na komasację szkół, w wielu wypadkach zupełnie nieuzasadnione, składane do Kuratorjum.

Organizację szkół w roku szkolnym 1929/30 przeprowadzono w przyśpieszonym tempie i oparto ją na projektach kierownictw szkół i wnioskach p. p. inspektorów szkolnych.

Na wypowiedzenie się samorządów szkolnych w sprawie przeprowadzonej organizacji szkół i planu sieci szkolnej w wielu wypadkach brakło czasu.

Chcąc braki te w przyszłości usunąć, zarządzam, ażeby Dozory Szkolne, Rady Szkolne Miejskie i Rady Szkolne Powiatowe przystąpiły bezzwłocznie do rozpatrzenia planu sieci szkolnej gminy, miasta, powiatu i opracowały wnioski w sprawie organizacji każdej szkoły na rok szkolny 1930/31.

P. P. Przewodniczących i wszystkich członków samorządu szkolnego proszę o najwydatniejszą współpracę z P. P. Inspektorami Szkolnymi, ażeby w roku szkolnym 1930/31 wszystkie dzieci w wieku szkolnym uczyły się bezwarunkowo w szkołach możliwie najwyżej zorganizowanych.

W tym celu organizacja każdej szkoły na rok szkolny 1930/31 winna być dokładnie rozważona przez Dozór Szkolny, względnie zainteresowane Dozory Szkolne, na specjalnie w tym celu zwołanem posiedzeniu.

Posiedzenia Dozorów Szkolnych winny odbyć się w obecności Opiek szkolnych, w ciągu miesiąca lutego w terminach, wyznaczonych przez Panów Inspektorów Szkolnych. Terminy posiedzeń należy wyznaczyć bezzwłocznie po otrzymaniu niniejszego zarządzenia.

O dniu i miejscu, mającego się odbyć posiedzenia Przewodniczący Dozoru Szkolnego zawiadomi wszystkich członków przynajmniej na tydzień przed posiedzeniem.

Wzór zaproszenia na posiedzenia załączam.

W wypadkach, kiedy Dozór Szkolny jest nieczynny, lub brak jest kompletu do powzięcia uchwały w myśl art. 60 Przepisów tymczasowych o szkołach elementarnych, czynności Dozoru Szkolnego pełni Rada Szkolna Powiatowa w myśl okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 8 grudnia 1924 roku Nr. 19158/I (Dz. Urz. Min. z 1925 r. Nr 1 poz. 4). W tych wypadkach Rada Szkolna Powiatowa zarządzi — posiedzenie Opiek Szkolnych, których opinia posłuży za podstawę do powzięcia uchwały przez Radę Szkolną Powiatową.

P. P. Inspektorzy sprawdzają, które Dozory Szkolne mogą podejmować uchwały w myśl art. 60 Przepisów tymczasowych i zawiadomią o tem Rady Szkolne Powiatowe.



Celem udzielenia informacji w sprawie lokali szkolnych, uczęszczania dzieci do szkoły oraz liczby dzieci, przewidywanej w każdym oddziale w roku szkolnym 1930/31, na posiedzeniu Dozoru Szkolnego, względnie Rady Szkolnej Powiatowej winni być zainteresowani kierownicy szkół i Opieki szkolne.

O terminie posiedzenia zawiadomi kierowników szkół i opieki szkolne Przewodniczący Dozoru Szkolnego.

Pożądanem jest, ażeby na tem posiedzeniu Dozoru Szkolnego był obecny w miarę możliwości Inspektor Szkolny lub jego zastępca.

W tych wypadkach, kiedy mają być rozpatrywane obwody szkół, leżących na pograniczach powiatów i do których mają uczęszczać dzieci z różnych powiatów, winni być na posiedzeniach wspólnych zainteresowanych Dozorów Szkolnych właściwi Inspektorzy Szkolni lub przedstawiciele Rad Szkolnych Powiatowych. Posiedzenie Dozoru Szkolnego odbywa się wówczas w siedzibie tego Dozoru, na którego terytorjum jest szkoła. Z posiedzenia winien być spisany protokół ściśle według załączonego wzoru, przyczem każdą szkołę należy dokładnie omówić.

Dozór Szkolny winien stwierdzić: 1) czy istniejąca szkoła powszechna zaspakaja w dostatecznej mierze potrzeby szkolne dla danego obwodu; 2) czy wszystkie dzieci w wieku szkolnym mogą do szkoły uczęszczać; 3) czy droga każdego z nich nie przekracza trzech kilometrów; 4) czy dzieci mogą z niej korzystać w ciągu całego roku; 5) czy niema możliwości włączenia do obwodu danej szkoły jeszcze innych miejscowości, ażeby podnieść stopień organizacyjny szkoły (w tych wypadkach, kiedy szkoła jest niższego typu organizacyjnego); 6) czy w obecnych warunkach niemożliwym jest urzeczywistnienie obwodu szkolnego, przewidzianego w planie sieci szkolnej (jeżeli szkoła nie ma stałego orzeczenia organizacyjnego i budynku odpowiednio pobudowanego); wreszcie 7) czy lokale szkolne (wynajęte) są rozmieszczone dobrze, przyczem należy podać wymiary sal i stan inwentarza.

Nadto Dozór Szkolny winien stwierdzić, że na jego terytorjum niema rejonów bezszkolnych.

Wykazów dzieci w wieku szkolnym, zamieszkałych na terytorjum danej gminy, winny dostarczyć Dozorom Szkolnym Urzędy Gminne i Magistraty do dnia 1-go lutego 1930 r. stosownie do polecenia Pana Wojewody z dnia 23 grudnia 1929 roku Nr. 4122/Sm., wydanego na skutek pisma Kuratorjum z dnia 17 grudnia 1929 roku Nr. I-32085/29.

Odpis tego zarządzenia załączam.

Wykazy winny być sporządzone przez gminy osobno dla każdej miejscowości i zawierać imię i nazwisko oraz wyznanie każdego dziecka, ułożone według roku urodzenia.

P. P. Inspektorzy Szkolni zwróca się do P. P. Przewodniczących Wydziałów Powiatowych z prośbą o wydanie polecenia Urzędowi gminnym i Magistratom, ażeby zawiadomiły Inspektora Szkolnego o przesłaniu wykazów imiennych dzieci przed 1-ym lutym 1930 r. Na podstawie tych zawiadomień P. P. Inspektorzy stwierdzą, czy wykazy zostały przesłane wszystkim Dozorom Szkolnym.

Na podstawie tych wykazów Dozory Szkolne podadzą w protokółach, ile dzieci, z jakich miejscowości i do jakiej szkoły winno uczęszczać w roku szkolnym 1930/31.

Przewidywane rozmieszczenie dzieci w szkole według oddziałów podadzą Dozorem Szkolnym kierownicy szkół.

Wyjaśniam, że Dozór Szkolny może zaprojektować dla szkoły na rok szkolny 1930/31 wyższy stopień organizacyjny, aniżeli szkoła posiada w roku 1929/30, w myśl okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 31-go sierpnia 1926 r. Nr. I-9514/26 (Dz. Urz. Nr. 13, poz. 176) przy uwzględnieniu rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 4 lipca 1927 r. (Dz. Urz. Nr. 10, poz. 163), jednak zmiana orzeczenia organizacyjnego w razie koniecznej potrzeby może nastąpić dopiero po przydzieleniu przez Ministerstwo dodatkowych etatów na rok szkolny 1930/31 dla okręgu szkolnego i na skutek specjalnego wniosku dla każdej z takich szkół osobno, opracowanego przez właściwego Inspektora Szkolnego.

Wniosek w tej sprawie Inspektor Szkolny oprze na uchwale Dozoru Szkolnego.

Uchwały Dozorów Szkolnych, zmierzające do obniżenia stopnia organizacyjnego istniejących szkół bez podstaw prawnych, nie będą rozważane.

W razie komasacji szkół należy mieć na względzie odpowiednie wykorzystanie budynków szkolnych, należących do gminy lub gromady, oraz celowość komasacji.

Nie uważam za wskazane komasowanie szkół jednoklasowych w jedną dwuklasową, jeżeli odległość od szkoły zwiększy się do trzech kilometrów i szkoła mieścić się będzie w budynku, pobudowanym nie na cele szkolne. Lepiej w takich wypadkach pozostawić samodzielne szkoły jednoklasowe do czasu pobudowania budynku w odpowiednim miejscu. Jednak w tych wypadkach, kiedy w sąsiedztwie, t. j. w ustawowych granicach obwodu szkolnego szkoły, cztero, pięcio, sześć lub siedmio-klasowej jest szkoła niżej zorganizowana, która w razie pobudowania budynku szkolnego w odpowiednim miejscu nie będzie stanowiła samodzielnego obwodu szkolnego, nie można zezwolić na dalsze jej utrzymanie, jako szkoły samodzielnej. W takich wypadkach należy w odpowiednich miejscach porozmieszczać oddziały, a w miejscowości, gdzie była szkoła niżej zorganizowana, pozostawić oddziały równoległe I i II, względnie III, o ile na to pozwalają warunki miejscowe i liczba dzieci, do starszych zaś oddziałów należy skierować dzieci możliwie z całego obwodu z tem jednak, ażeby droga dziecka do szkoły nie przekraczała trzech kilometrów. Na dobre rozmieszczenie oddziałów w tych warunkach zwracam szczególną uwagę P. P. Inspektorów Szkolnych i Kierownictw szkół.

Nadmieniam, że zarządzenie niniejsze ma na celu stwierdzenie, czy zaprojektowane obwody szkolne pokryją siecią szkół o możliwie najwyższym stopniu organizacyjnym terytorjum całego okręgu szkolnego i czy w tym wypadku na terenie okręgu nie powstaną rejony bezszkolne, a także, czy istniejące obecnie szkoły powszechne, zaspokajają całkowicie potrzeby szkolnictwa powszechnego.

Dlatego przy rozpatrywaniu przez Dozory Szkolne organizacji publicznych szkół powszechnych w roku szkolnym 1930/31 należy przede wszystkim zastanowić się nad projektowanym obwodem szkolnym. Ewentualne poprawki, i zmiany punktów szkolnych winny być zaznaczone w protokółach Dozorów Szkolnych z dokładnem uzasadnieniem.

Jako zasadę należy przyjąć, że w obwodzie szkolnym, projektowanym w planie sieci szkolnej, winna być tylko jedna szkoła najwyższego typu

organizacyjnego. W razie jednak niemożności stworzenia takiego stanu ze względu na istniejące warunki (w punkcie szkolnym niema zupełnie domów lub nie można wynająć odpowiednich lokali) nie należy tworzyć szkół przez dołączanie dzieci z miejscowości z poza granic, zakreślonych dla danego obwodu, ponieważ w ten sposób mogą się zatrzeć ustawowe granice obwodów szkolnych. Odstępstwo, od tej zasady Kuratorjum będzie rozpatrywać indywidualnie w wyjątkowych i specjalnie umotywowanych wypadkach.

Szkoły o charakterze przejściowym winny zatem mieścić się w granicach obwodu szkolnego, projektowanego w planie sieci szkolnej.

W ten sam sposób są opracowywane wnioski w sprawie organizacji szkół w miastach. Zamiast wsi wyszczególnić należy ulice.

P. P. Inspektorzy Szkolni prześlą bezwzględnie Dozorom Szkolnym projekt sieci szkolnej, opracowany wspólnie w Kuratorjum. Odpisy projektów każdy z P. P. Inspektorów posiada. Projekt należy przesłać już po uwzględnieniu tych poprawek jakie okazały się konieczne w praktyce.

W projekcie należy dokładnie określić punkt szkolny, podać wszystkie miejscowości, włączone do obwodu szkolnego, a nadto zaznaczyć, która szkoła ma organizację stałą, a która tymczasową. Odpisy protokółów Dozorów Szkolnych winny być najpóźniej trzeciego dnia po odbytem posiedzeniu przesłane zainteresowanym gminom, Radzie Szkolnej Powiatowej, Inspektorowi Szkolnemu i Wydziałowi Powiatowemu w takim terminie, ażeby Rada Szkolna Powiatowa otrzymała odpis protokołu Dozoru Szkolnego do dnia 15 marca 1930 roku.

Przy przesyłaniu protokołu Dozoru Szkolnego gminie należy zaznaczyć, że w myśl art. 61 Przepisów tymczasowych o szkołach elementarnych w Kr. Polskiem zainteresowani mogą wnosić zażalenie na uchwałę Dozoru Szkolnego do Rady Szkolnej Powiatowej (wymienić miejscowość) w ciągu dni 7 od daty otrzymania uchwały za pośrednictwem Dozoru Szkolnego.

Protokoły Dozoru Szkolnego winny być rozpatrzone przez Rady Szkolne Powiatowe po upływie 14 dni od daty otrzymania protokółów. Zechcą przeto Rady Szkolne Powiatowe dopilnować, ażeby, Dozory Szkolne dostarczyły protokółów w wyznaczonym terminie.

Do dnia 1 kwietnia 1930 roku Rady Szkolne Powiatowe na specjalnem posiedzeniu rozpatrzą protokoły Dozorów Szkolnych oraz ewentualne skargi zainteresowanych mieszkańców i opracują wnioski w sprawie organizacji szkół powszechnych w sposób analogiczny, jak Dozory Szkolne.

Z posiedzenia Rady Szkolnej Powiatowej winien być spisany protokół, podobnie jak z posiedzenia Dozoru Szkolnego, z tą zmianą, że Przewodniczący stwierdza, że komplet Rady jest dostateczny do powzięcia uchwały w myśl art. 38 Przepisów tymczasowych.

Pożądana też jest obecność na posiedzeniu Rady Szkolnej Powiatowej przedstawiciela zarządu drogowego powiatu, który może udzielić Radzie Szkolnej Powiatowej pewnych danych co do stanu dróg, i odległości, zwłaszcza przy rozpatrywaniu zażaleń.

Obecność przedstawiciela zarządu drogowego winna być zaznaczona w protokóle, a protokół przez niego podpisany. Udzielane wyjaśnienia

w sprawie odległości i stanu dróg winny być protokołowane przy omawianiu organizacji każdej szkoły.

Nieuwzględnione zażalenia Rada Szkolna Powiatowa winna załatwić w ten sposób, że o odmownej decyzji zostają powiadomieni zainteresowani, przyczem należy zaznaczyć, że na uchwałę Rady Szkolnej Powiatowej przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego w przeciągu dni 7 od czasu otrzymania zawiadomienia o decyzji Rady Szkolnej Powiatowej w myśl art. 40. Przepisów tymczasowych za pośrednictwem Rady Szkolnej Powiatowej.

Protokół posiedzenia Rady Szkolnej Powiatowej winien być natychmiast przesłany Inspektorowi Szkolnemu, Wydziałowi Powiatowemu i Kuratorjum za pośrednictwem Inspektora Szkolnego.

Jeżeli rozpatrywana przez Rady Szkolne Powiatowe organizacja szkoły dotyczy miejscowości w innym powiecie Rada Szkolna Powiatowa przesyła odpis protokołu zainteresowanym Inspektorom Szkolnym, Radom Szkolnym Powiatowym i Wydziałom Powiatowym.

Na podstawie opracowanego w powyższy sposób materiału P. P. Inspektorzy nadeślą do Kuratorjum wnioski w sprawie organizacji szkół w powiecie w roku szkolnym 1930/31 wraz z protokołami Dozorów Szkolnych i Rad Szkolnych Powiatowych oraz ewentualnymi zażaleniami *do dnia 15 kwietnia 1930 roku.*

Wnioski należy przedstawić dla każdej szkoły osobno według załączonego wzoru.

Orzeczenia organizacyjne dla szkół powszechnych w roku szkolnym 1930/31 będą wydane *przed* rozdziałem dodatkowych etatów, przyznanych dla okręgu szkolnego przez Ministerstwo.

Dodatkowe etaty zostaną ewentualnie przydzielone dla szkół na podstawie osobnych i umotywowanych wniosków P. P. Inspektorów dla każdej szkoły osobno.

Wnioski winny być złożone przez P. P. Inspektorów natychmiast po otrzymaniu zawiadomienia z Kuratorjum o ilości etatów dodatkowych, przyznanych dla powiatu przez Kuratorjum na rok szkolny 1930/31, co może pociągnąć za sobą ewentualne podniesienie już zatwierdzonego stópnia organizacyjnego szkoły na rok szkolny 1930/31.

Zarządzenie niniejsze zechcą P. P. Inspektorzy rozesać bezzwłocznie Dozorom Szkolnym i Radom Szkolnym Powiatowym wraz z załącznikami oraz dopilnować, ażeby zostało ono wykonane w ustalonych terminach, co umożliwi należyte zorganizowanie nowego roku szkolnego oraz będzie stanowiło zasadniczą podstawę do realizowania sieci szkolnej.

4 załączniki.

Z p. Kuratora Okręgu Szkolnego

F. Wojciechowski

Naczelnik Wydziału.

UWAGA. Potrzebne druki na protokoły Dozory Szkolne mogą otrzymać u swoich p. p. Inspektorów za zwrotem kosztów.

**PRZEWODNICZĄCY**

Dozoru Szkolnego

(Rady Szkolnej Powiatowej)

gm. (pow.) . . . . .

w . . . . .

w pow. . . . .

Dnia . . . . . 193 . r.

Nr. . . . .

Załącznik Nr. 1.

W z ó r.

Do

P. . . . .

w . . . . .

Proszę o przybycie na posiedzenie Dozoru Szkolnego,  
(Rady Szkolnej Powiatowej), które odbędzie się dnia . . . . .  
. . . . . 193 . r., o godzinie . . . . .  
w . . . . . w lokalu . . . . .

**Porządek dzienny:**

- 1) Organizacja publicznych szkół powszechnych w roku szkolnym 1930/31.

Przewodniczący . . . . .

---

Zaproszenie na posiedzenie Dozoru Szkolnego (Rady Szkolnej Powiatowej), mające się odbyć dnia . . . . . 193 . r.  
otrzymałem . . . . . 193 . r.

. . . . .  
podpis.

## Dla Dozorów Szkolnych.

### Wyciąg

z „Przepisów tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim z dnia 10 sierpnia i 7 września 1917 roku (Dz. Urz. Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego z dnia 1 października 1917 roku Nr. 1), potwierdzonych art. 7 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 roku o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 50 z dnia 23 czerwca 1920 roku poz. 304)“.

**Art. 63.** Członkowie Dozoru Szkolnego, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swoją nieobecność.

Członek Dozoru, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specjalne i w razie ponownego nieprzybycia usuwa się tem samem ze składu Dozoru Szkolnego; na miejsce jego wchodzi zastępca.

## Dla Rad Szkolnych Powiatowych.

### Wyciąg

z „Przepisów tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim z dnia 10 sierpnia i 7 września 1917 roku (Dz. Urz. Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego z dnia 1 października 1917 roku Nr. 1), potwierdzonych art. 7 Ustawy z dnia 4 czerwca 1920 roku o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 50 z dnia 23 czerwca 1920 roku poz. 304)“.

**Art. 45.** Członkowie Rady Szkolnej Powiatowej, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swoją nieobecność.

Członek Rady, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specjalne i w razie ponownego nieprzybycia będzie uważany za ustępującego z Rady. Na miejsce jego wchodzi zastępca.

W z ó r.

## PROTOKÓŁ Nr. . . .

(Nad) zwyczajnego posiedzenia Dozoru Szkolnego gminy . . . .  
w pow. . . . ., odbytego dnia . . . . 193 . r. w . . . . .

Obecni na posiedzeniu:

Przewodniczący: p. . . . .

Członkowie 1) p. . . . ., zamieszkały w . . . . .,  
Dozoru gminy . . . . ., delegowany przez Radę Gminną.  
Szkolnego

2) p. . . . ., zamieszkały w . . . . .,  
gminy . . . . ., wybrany przez Zebranie Gminne.

3) p. . . . ., zamieszkały w . . . . .,  
gminy . . . . ., przedstawiciel zawodu nauczycielskiego  
wybrany przez ogół nauczycieli szkół powszechnych gminy.

4) ks. . . . ., zamieszkały w . . . . .,  
gminy . . . . ., reprezentant kościoła rzymsko-katolickiego,  
powołany przez Radę Szkolną Powiatową (w razie jeżeli do Do-  
zoru Szkolnego wchodzi reprezentant jeszcze innego wyznania  
należy w protokole wymienić).

5) p. . . . ., zamieszkały w . . . . .,  
gminy . . . . ., mianowany członkiem Dozoru Szkol-  
nego przez Radę Szkolną Powiatową.

6) p. . . . ., zamieszkały w . . . . .,  
gminy . . . . ., przedstawiciel nauczycielstwa miano-  
wany przez Radę Szkolną Powiatową.

Nadto na specjalne zaproszenie Przewodniczącego Dozoru Szkolnego  
obecni PP. kierownicy szkół w . . . . . (wymienić wszystkich obecnych  
kierowników szkół) oraz Opieki Szkolne z . . . . . (wymienić z jakich  
miejscowości i jakich szkół).

Obecny na posiedzeniu Dozoru Szkolnego Inspektor Szkolny lub przed-  
stawiciel Rady Szkolnej Powiatowej.

Początek posiedzenia o godz. . . . .

Przewodniczący konstatuje, że zaproszenie na posiedzenie dzisiejsze,  
wystosowane przez niego dnia . . . . 193 . r. Nr. . . ., zostało wszystkim  
członkom Dozoru Szkolnego należycie doręczone, a gdy Dozór Szkolny  
gminy . . . . . liczy członków . . . . ., zebranych zaś jest

członków . . . . ., przeto, uznając komplet za dostateczny do powzięcia uchwały w myśl art. 60 Przepisów Tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem, otwiera posiedzenie jawne, ogłaszając, że na porządku dziennym jest sprawa organizacji publicznych szkół powszechnych w gminie . . . . . na rok szkolny 1930/31 oraz ustalenie obwodów szkolnych dla szkół projektowanych w planie sieci szkolnej.

(Jeżeli na posiedzeniu Dozoru Szkolnego niema któregoś z członków Przewodniczący winien zaznaczyć w protokóle, czy nieobecność jego jest usprawiedliwiona).

Według wykazów imiennych, nadesłanych Dozorowi Szkolnemu przez Urząd gminy w . . . . . przy piśmie z dnia . . . . . 193 . r. Nr. . . . na skutek zarządzenia Pana Wojewody w Lublinie z dnia 23 grudnia 1929 r. Nr. 4122/Sm. i Pana Przewodniczącego Wydziału Powiatowego w . . . . . z dnia . . . . . 193 . r. Nr. . . . na terytorjum gminy . . . w powiecie . . . . ., jest . . . . . dzieci w wieku szkolnym; a mianowicie:

	U r o d z o n y c h   w   r o k u														Razem
	1923		1922		1921		1920		1919		1918		1917		
	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	
1) .....															
2) .....															
3) .....															
i t. d. (wymienić wszystkie miejscowości i osiedla ewent. ulice).															

Celem wykonania postanowień artykułu 1-go dekretu o obowiązku szkolnym z dnia 7 lutego 1919 r. oraz ustaw z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu oraz o budowie publicznych szkół powszechnych Dozór Szkolny gminy . . . . . w pow. . . . . w myśl okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 19 lipca 1923 r. Nr. 8987/I na wniosek Pana Inspektora Szkolnego w . . . . . projektuje utworzenie na terenie gminy . . . . . następujących obwodów szkolnych:

#### I Obwód szkolny.

Dla . . . . . (wymienić miejscowości i osiedla ewentualnie ulicę) . . . . . klasowej publicznej szkoły powszechnej w . . . . . (określić dokładnie punkt szkolny: w środku wsi w północnej, południowej,



wschodniej lub zachodniej części wsi, w odległości . . . . . metrów od wsi w kierunku na . . . . ., przy drodze do . . . . ., ewentualnie przy ulicy . . . . . Nr. . . . ., w odległości . . . . . metrów od . . . . ., wymienić odległość każdej miejscowości wchodzącej do obwodu szkolnego od punktu szkolnego. W protokołach Rad Szkolnych Powiatowych odległość ta winna być potwierdzona przez kierownika Zarządu drogowego.

Najodpowiedniejszym miejscem pod budowę szkoły dla tego obwodu będzie grunt o powierzchni . . . m.<sup>2</sup>, stanowiący własność . . . . . (wymienić czyją: gminy, gromady, rządowy, wydzielony na cele szkolne, pocerkiwny, dzierżawiony na cele szkolne, prywatny, wymienić imię i nazwisko i miejsce zamieszkania właścicieli).

W roku szkolnym 1930/31 w zaprojektowanym obwodzie szkolnym będzie . . . . . szkół (jeżeli zorganizowanie jednej szkoły jest niemożliwe i w obwodzie istnieje kilka szkół należy podać powody i przeszkody).

1. w . . . . . klas . . . publiczna szkoła powszechna dla . . . . . (wymienić miejscowości), przyczem do szkoły tej będzie uczęszczał . . . . . tyle dzieci w wieku szkolnym, z czego

do oddz. I-go . . . . .	w wieku pozaszkolnym . . . . . dz.
" " II-go . . . . .	" " . . . . . "
" " III-go . . . . .	" " . . . . . "
" " IV-go . . . . .	" " . . . . . "
" " V-go . . . . .	" " . . . . . "
" " VI-go . . . . .	" " . . . . . "
" " VII-go . . . . .	" " . . . . . "

Razem w wieku szkolnym . . . . . w wieku pozaszkolnym . . . . . dz.

Dla szkoły tej są zapewnione lokale szkolne i mieszkania dla nauczycieli a mianowicie:

Jedna sala szkolna, położona (w środku północnej, południowej, wschodniej i zachodniej części wsi . . . . ., mieścić się będzie w budynku, stanowiącym własność . . . . . (wymienić czyją), powierzchnia podłogi tej sali wynosi . . . m.<sup>2</sup>, wysokość . . . m.; ławek szkolnych 2-uosobowych . . . . ., 4-uosobowych . . . . . i t. d.

Druga sala szkolna (opisać w ten sposób każdą salę szkolną, z której szkoła będzie korzystać w roku szkolnym 1930/31) i t. d.

## WOJEWODA LUBELSKI

L. 4122/Sm.

Organizacja publicznych szkół powszechnych w okręgu szkolnym lubelskim w roku szkolnym 1930/31.

3 zał. do okólnika K. O. S. L.  
z dn. 9/I. 1930 r. Nr. 32989/29.

O d p i s.

Lublin, dn. 23 grudnia 1929 r.

Pismo okólnie.

Do wszystkich PP. Przewodniczących  
Wydziałów Powiatowych Woje-  
wództwa Lubelskiego.

W związku z organizacją roku szkolnego 1930/31, proszę Pana Przewodniczącego o wydanie zarządzenia gminom i magistratom miast, ażeby do dnia 1 lutego 1930 roku dostarczyły Dozorom Szkolnym wykazów imiennych dzieci, urodzonych w roku 1923, 1922, 1921, 1920, 1919, 1918, 1917 i zamieszkałych na terenie gminy.

Ze względu na to, że wykazy te będą rozpatrywane przez Dozory Szkolne przy projektowaniu stopnia organizacyjnego dla każdej szkoły i do obwodu danej szkoły mogą wchodzić różne miejscowości, proszę o wydanie polecenia, ażeby wymienione wykazy były sporządzone dla każdej miejscowości, a w miastach dla każdej ulicy i przedmieścia oddzielnie według załączonego wzoru.

Wykazy takie gminy winny dostarczać opiekom szkolnym w myśl art. 16 Dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o obowiązku szkolnym (Dz. Pr. P. P. 1919 r. Nr. 14, poz. 147), zatwierdzonego konstytucyjnie przez Sejm Ustawodawczy na posiedzeniu w dniu 22 lipca 1919 roku. („Monitor Polski“ Nr. 165 z dnia 25 lipca 1919 r.).

Terminy przewidziane w Dekrecie do składania takich wykazów okazały się w praktyce spóźnione i dlatego proszę o wyznaczenie terminu na dzień 15 stycznia 1930 r.

Nadto proszę ażeby gminy dołączały do spisów wykazy wszystkich miejscowości, dworów, folwarków, kolonij, osiedli itp., znajdujących się na terytorjum danej gminy, czy miasta, ażeby upewnić się, że dzieci ze wszystkich miejscowości są umieszczone w spisach.

Za Wojewodę Lubelskiego  
Naczelnik Wydziału  
(—) Szaynowski.

INSPEKTOR SZKOLNY

w . . . . .

Nr. . . . .

Sprawa: Wniosek w sprawie orzeczenia organizacyjnego dla . . . klasowej publ. szkoły powsz. w . . . . . na r. szk. 1930/31.

4-ty załącznik do okólnika Kuratorjum O. S. L. z dnia 9-go stycznia 1920 r. Nr. I-32989/29.

Wzór.

w . . . . . 193 . . r.

Do

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

w Lublinie.

Na podstawie uchwał (y) Dozoru (ów) Szkolnego (ych), gmin (y) w . . . . . dnia . . . . . roku 193 . . . . . Nr. . . . . oraz opinii Rad (y) Szkolnej (ych) Powiatowej (ych) w . . . . . z dnia . . . . . 193 . . r. Nr. . . . . proszę o wydanie orzeczenia organizacyjnego na rok szkolny 1930/31 dla . . . . . klasowej publicznej szkoły powszechnej w . . . . ., gminy . . . . . z . . . . . oddziałami równoległymi w . . . . ., gminy . . . . .

Do szkoły tej w roku szkolnym 1930/31 uczęszczać winno . . . . . dzieci podlegających . . . . . obowiązkowi szkolnemu, z następujących miejscowości:

U r o d z o n y c h w r o k u															
1923		1922		1921		1920		1919		1918		1917		Razem	
chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.
1) _____															
2) _____															
3) i t. d. (wymienić każdą miejscowość i osiedle ewentualnie ulicę)															
R a z e m															

. . . . . klasowa publiczna szkoła powszechna w . . . . . ma charakter tymczasowy (lub stały, jeżeli mieści się w budynku własnym, budowanym zgodnie z planem sieci szkolnej) i należy organizacyjnie wraz z miejscowościami . . . . . gminy . . . . . (wymienić

wszystkie miejscowości w obwodzie szkolnym) do obwodu szkolnego . . . . . klasowej publicznej szkoły powszechnej w . . . . . , gminy . . . . . w powiecie . . . . . z punktem szkolnym w . . . . . (określić dokładnie miejsce w którym ma powstać szkoła dla całego obwodu).

W roku szkolnym 1929/30 szkoła ta była . . . . . klasową i mieściła się w . . . . . (wymienić miejscowość) w budynku (własnym czy wynajętym) o . . . . . izbach lekcyjnych. W roku szkolnym 1929/30 Kuratorjum przyznało dla tej szkoły . . . . . etatów nauczycielskich.

Religji uczy (wymienić kto: prefekt etatowy, ksiądz, nauczyciel, czy katecheta).

Godzin nadliczbowych Kuratorjum zatwierdziło w r. szkol. 1929/30 dla nauczycieli:

etatowych . . . . .  
 dla nieetatowych . . . . .  
 „ instruktorów . . . . . (wymienić do nauczania jakich przedmiotów).

Dzieci w wieku szkolnym uczęszczało do szkoły w . . . . . (miejscowość) w roku szkolnym 1929/30 według stanu z dnia 2 grudnia 1929 r. . . . . , z czego do oddziałów:

I.	. . . . .	;	w	wieku	pozaszkolnym	. . . . .	dzieci;	oddziałów	równoległych	było . . . . .
II.	. . . . .	„	„	„	„	„	„	„	„	„
III.	. . . . .	„	„	„	„	„	„	„	„	„
IV.	. . . . .	„	„	„	„	„	„	„	„	„
V.	. . . . .	„	„	„	„	„	„	„	„	„
VI.	. . . . .	„	„	„	„	„	„	„	„	„
VII.	. . . . .	„	„	„	„	„	„	„	„	„
Razem	. . . . .	„	„	„	„	„	„	„	„	„

Oddziały równoległe . . . . . (wymienić jakie) były zorganizowane w . . . . . (wymienić miejscowości i miejsce, gdzie był lokal szkolny). Z liczby dzieci w wieku szkolnym nie uczęszczało do szkoły w . . . . . (wymienić miejscowość) . . . . . dzieci z czego:

Na mocy art. 31 dekretu o obowiązku szkolnym . . . . . dzieci,  
 z których do gimnazjum . . . . . uczeźcza . . . . . dzieci  
 „ „ „ „ szkoły ćwiczeń „ . . . . . „  
 „ „ „ „ koncesjonowanej szkoły prywatnej „ . . . . . „  
 „ „ „ „ pobiera naukę w domu za wiedzą Insp. Szk. . . . . „  
 Na mocy art. 32 . . . . . dzieci  
 „ „ „ 33 . . . . . „  
 „ „ „ 34 . . . . . „

*Inspektor Szkolny.*

## O K Ó L N I K

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 22/I 1930 r. Nr. I—1880/30.

do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu  
w sprawie wypełniania księgi głównej.

W związku ze zbliżającym się półroczem szkolnym zachodzi konieczność przeprowadzenia klasyfikacji i wypełnienia Księgi Głównej, która jest najważniejszym dokumentem, dlatego też winna być otoczona szczególną opieką ze strony pp. kierowników szkół i wypełniona z całą skrupulatnością i starannością.

Druki na Księgę Główną w b. r. szkolnym zostały zupełnie dostosowane do wymagań Ministerstwa W. R. i O. P. Zwracam jednak uwagę na sposób wpisywania do Księgi Głównej ocen z postępów w poszczególnych przedmiotach.

Ponieważ rozporządzeniem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 7 listopada 1927 r., rok szkolny został podzielony na cztery okresy, każdy okres winien być zamknięty posiedzeniem komisji klasowych, celem ustalenia postępów w naukach i sprawowaniu się uczniów, a nadto posiedzeniem Rad Pedagogicznych, celem rozpatrzenia wyników pracy w ciągu ubiegłego okresu i zamierzeń na przyszłość. Stopnie za okres I i III należy wpisywać skrótami, podaniem na okładce Księgi Głównej, natomiast stopnie za okres II (I półrocze) i okres IV (drugie półrocze) należy wpisywać całymi słowami. Wynik ogólny wpisuje się do Księgi Głównej raz, t. j. przy końcu roku szkolnego.

Zwracam również uwagę na sposób wydania świadectw szkolnych, a mianowicie:

Po wypełnieniu Księgi Głównej wychowawcy poszczególnych oddziałów (klas) wypełniają blankiety świadectw i po uzgodnieniu z Księgą Główną, co winno być uwidocznione na świadectwie następuje podpisanie najpierw przez wychowawcę odnośnego oddziału, następnie przez kierownika szkoły i zaopatrzenie świadectwa pieczęcią urzędową.

Niedopuszczalne jest podpisanie czystych blankietów przez wychowawcę i pozostawienie tychże kierownikowi szkoły, który w miarę zgłaszania się uczniów wypełnia świadectwa i wydaje uczniom, wskutek czego niejednokrotnie uczniowie otrzymują świadectwa z podpisem wychowawcy innego oddziału, a co gorsze niezgodne z Księgą Główną.

Księga Główna z końcem roku szkolnego winna być zakończona bezpośrednio po ostatnio wpisanym uczniu umieszczeniem następującej uwagi:

Księgę Główną . . . . kl. publicznej szkoły powszechnej w . . .  
. . . . . zamknięto na konferencji klasyfikacyjnej dnia . . czerwca  
19 . . r. numerem porządkowym . . . .

Miejscowość, dnia . . czerwca 19 . . . .

Podpis kierownika szkoły

Członkowie Konferencji Nauczycielskiej.

Niedopuszczalne są jakiegokolwiek luki (miejsca nie wypełnione) w Księdze Głównej, ponieważ mogłoby to doprowadzić do ewentualnych nadużyć.

Za należyte i staranne wypełnienie Księgi Głównej czynią kierowników szkół osobiście odpowiedzialnymi, a PP. Inspektorzy Szkolni podczas wizytacyj zwrócą szczególną uwagę na staranne prowadzenie Ksiąg Głównych i winnych zaniedbania pociągną do odpowiedzialności służbowej.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

---

21.

**O K Ó L N I K**

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego**

z dnia 2/I 1930 r. Nr. O. 32692/29

**do Panów Inspektorów szkolnych i Kierowników publicznych szkół powszechnych**

*w sprawie pieczęci urzędowych.*

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 18 grudnia 1929 r. Nr. I. Prez. 7036/29 wyjaśniło, że na pieczęciach przeznaczonych dla publicznych szkół powszechnych *nie należy umieszczać stopnia organizacyjnego szkoły.*

Ministerstwo W. R. i O. P. ustaliło dla tych pieczęci następujący skrót:  
„Publ. Szkoła Powsz. w . . . . .”

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

---

22.

**O K Ó L N I K**

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego**

z dnia 11/I 1930 r. Nr. I. 627/30

**do Panów Inspektorów szkolnych w Okręgu**

*w sprawie nauczycieli w wieku poborowym.*

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 30 grudnia 1929 r. Nr. II. 31284/20 oznajmiło, że okólnik tegoż Ministerstwa z dnia 11 października 1929 r. Nr. I. Prez. 5985/29 w sprawie zajmowania stanowisk w państwowej służbie przez poborowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. r. 1929 Nr. 12, poz. 170) dotyczy wszystkich kandydatów do *służby państwowej*, a więc i kandydatów na nauczycieli.

Angażowanie kandydatów w wieku poborowym do pracy w charakterze nauczycieli kontraktowych nie jest równoznaczne z przyjęciem do *służby państwowej* w rozumieniu ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli i nie stoi w sprzeczności z wymienionym wyżej okólnikiem. Ministerstwo zaznacza równocześnie, że każda umowa z kandydatem w wieku poborowym winna stwierdzić możliwość rozwiązania jej bez wypowiedzenia jednostronnem zarządzeniem władzy z chwilą powołania nauczyciela kontraktowego do obowiązującej czynnej służby wojskowej.

Powyższe podaje do wiadomości i ścisłego stosowania.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

## O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 23 stycznia 1930 r. Nr. I. 1987/30

do Panów Inspektorów Szkolnych, Kierownictw i nauczycielstwa  
publicznych szkół powszechnych w Okręgu*w sprawie nauczania gimnastyki, śpiewu i robót ręcznych.*

Spostrzeżenia dowodzą, iż nadal w licznych szkołach (oddziałach) nietylko brak starań, by nauczanie gimnastyki, śpiewu i robót ręcznych zbliżyć bodaj do wymagań programowych, lecz, co gorsza, godziny te niemal stale przeznaczają się na nauczanie innych przedmiotów (j. polski, historia, geografia i t. d.) lub czytanie Płomyka.

Zawiadamiam, iż dłużej tego tolerować nie będę i wraz z ponownego stwierdzenia lekceważenia tych przedmiotów winnych pociągnę do odpowiedzialności służbowej.

Aby podnieść poziom nauczania robót ręcznych w publicznych szkołach powszechnych Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 16-go stycznia 1930 r. Nr. II-895/30 zaprenumerowało dla każdego powiatu po jednym egzemplarzu kwartalnika „Praca ręczna w szkole” na rok 1930, który będzie wcielony do biblioteki Inspektoratu Szkolnego (Rady Szkolnej Powiatowej). Podając powyższe do wiadomości, wierzę, że czasopismo to będzie należycie wykorzystane do zapoznania zainteresowanych z nowymi wskazaniami metodycznymi przy nauczaniu robót ręcznych i tym sposobem dotychczasowy stan nauki tego przedmiotu w szkołach powszechnych ulegnie poprawnie.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.***C. (Szkolnictwo średnie ogólnokształcące  
i seminarja nauczycielskie).**

## O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 13/1 1930 r. Nr. I. 957/30

do Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich

*w sprawie zespołów muzycznych.*

Zechcą Panowie Dyrektorzy podać szczegółowo czas zajęć zespołów chóralnych i orkiestralnych posiadanych w bieżącym roku szkolnym, z wymienieniem nazwiska prowadzącego nauczyciela i szczegółowego stanu organizacyjnego zespołu.

Na przyszłość uwzględniać to należy przy nadsyłanych rozkładach godzin.

Przy sposobności przedstawiania półrocznych sprawozdań z przerebionego materiału naukowego, dołączając należy zarazem takowe sprawozdanie, dotyczące pracy danego zespołu muzycznego.

Dodatkowo zaznaczam, iż praca zespołów muzycznych winna być dokładnie notowana w dziennikach lekcyjnych, podobnie jak inne przedmioty nauczania oraz winna się odbywać w stałych terminach.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

25.

## RUCH SŁUŻBOWY Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianował z dniem 1 stycznia 1930 r.:

1) *Dra Jana Barchana*, wizytatora szkół Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, Naczelnikiem Wydziału w V st. st. tegoż Kuratorjum dekretem z dnia 28 grudnia 1929 r. Nr. I. Prez. 7664/29.

2) *Jana Serafina*, p. o. Naczelnika Rachuby Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, Naczelnikiem Rachuby w VII st. st. tegoż Kuratorjum dekretem z dnia 7 stycznia 1930 r. Nr. I. Prez. 7663/29.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 stycznia 1930 r.:

1) *Mieczysława Zajączkowskiego*, prowizorycznego urzędnika IX st. st. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, Kontrolerem Oddziału Rachunkowego w IX st. st. tegoż Kuratorjum (Nr. O. 32403/29 z dnia 20 grudnia 1929 r.).

2) *Szymona Gałkowskiego*, kontraktowego urzędnika IX st. st. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, prowizorycznym urzędnikiem w IX st. st. tegoż Kuratorjum (Nr. O. 32407/29 z dnia 20 grudnia 1929 r.).

3) *Jana Badyoczka*, kontraktowego urzędnika IX st. st. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, prowizorycznym urzędnikiem w IX st. st. tegoż Kuratorjum (Nr. O. 32404/29 z dnia 20 grudnia 1929 r.).

4) *Eugenję Przybyllankę*, urzędniczkę XI st. st. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, urzędniczką w X st. st. tegoż Kuratorjum (Nr. O. 32405/29 z dnia 20 grudnia 1929 r.).

5) *Zofję Salewiczową*, kontraktową urzędniczkę XI st. st. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, prowizorycznym urzędnikiem w XI st. st. tegoż Kuratorjum (Nr. O. 32406/29 z dnia 20 grudnia 1929 r.).

### Szkolnictwo średnie.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeniósł w stan spoczynku z dniem 31 grudnia 1929 r.:

1) *Leona Markuszewskiego*, pozostającego w stanie nieczynnym dyrektora gimnazjum państwowego im. St. Staszica w Hrubieszowie dekretem z dnia 20 listopada 1929 roku Nr. II. 28402/29.

1) *Jana Stefańskiego*, nauczyciela gimnazjum państwowego im. St. Czarnieckiego w Chełmie z dniem 1 stycznia 1930 r. z powodu trwałej niezdolności do prawidłowego pełnienia służby (Nr. II. 29987/29 z dnia 26 listopada 1929 r.).

2) *Albinę Alnę Zemajtisową*, pozostającą w stanie nieczynnym nnauczycielkę gimnazjum państwowego im. St. Czarnieckiego w Chełmie z dniem 1 lutego 1930 roku. (Nr. II. 19334/29 z dnia 21 sierpnia 1929 r.).



## Seminarja Nauczycielskie.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 stycznia 1930 r.:

1) *Stanisława Drożdża*, nauczyciela publ. szkoły powszechnej w Czerwoncu, pow. węgrowskiego, nauczycielem tymczasowym państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Szczepieszynie (Nr. I. K. N. 22383/29 z dnia 13 grudnia 1929 r.).

## Inspektorowie Szkolni.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianowało z dniem 1 stycznia 1930 r.:

1) *Juljana Sabata*, kierownika 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Radzięcinie, pow. biłgorajskiego, zastępcą Inspektora Szkolnego w Chełmie z dniem 1 stycznia 1930 r. (Nr. II. 31890/29 z dnia 3 stycznia 1930 r.).

## Administracja szkolna I instancji.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 stycznia 1930 r.:

1) *Aleksandra Wieliczkę*, kontraktowego sekretarza Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego i Państwowego Pedagogium w Lublinie prowizorycznym sekretarzem w X st. st. (Nr. I. K. N. 32658 29 z dnia 23 grudnia 1929 r.).

## Szkolnictwo powszechne.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 września 1929 roku.

1) *Halinę Laskowską*, naucz. 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Lublinie, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 7 w Lublinie (Nr. I. 25978/29 z dnia 9 grudnia 1929 r.).

2) *Annę Czternastakównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Lublinie, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 15 w Lublinie. (Nr. I. 24462/29 z dnia 9 grudnia 1929 r.).

3) *S. Helenę Alojzję Kowalską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły pow. w Horodle, pow. hrubieszowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Turkowicach, pow. hrubieszowskiego. (Nr. I. 25502/29 z dnia 11 grudnia 1929 r.).

4) *Stanisława Zatogę*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Pasiekach, gm. Miętkie, pow. hrubieszowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Turkowicach, pow. hrubieszowskiego (Nr. I. 30439/29 z dnia 12 grudnia 1929 r.).

5) *Mieczysława Granżana*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Michowie, pow. lubartowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Węgielcach, gm. Chudowola, pow. lubartowskiego. (Nr. I. 28982/29 z dnia 23 grudnia 1929 r.).

6) *Marję Czumową*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Proszewie, gm. Wyszaków, pow. węgrowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Kopciach, gm. Grębków, pow. węgrowskiego. (Nr. I. 302/30 z dnia 9 stycznia 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 listopada 1929 r.:

1) *Marję Szturchównę*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Jabłonie, gm. Piotrków, pow. lubelskiego, do 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Piotrkowie, pow. lubelskiego. (Nr. I. 29221/29 z dnia 9 grudnia 1929 r.).

2) *Marję Smażankę*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Krzesimowie, gm. Mełgiew, pow. lubelskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Konopnicy, pow. lubelskiego. (Nr. I. 29225/29 z dnia 9 grudnia 1929 r.).

3) *Zofję Bizanzównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wojciechowie, pow. lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Bełzycach, pow. lubelskiego. (Nr. I. 29674/29 z dnia 9 grudnia 1929 r.).

4) *Stanisławę Szeliską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Milejowie, gm. Brzeziny, pow. lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Piaskach, pow. lubelskiego. (Nr. I. 29224/29 z dnia 9 grudnia 1929 r.).

**Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 16 listopada 1929 r.:**

1) *Stefanę Dąbrowską*, kierowniczkę 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Sahryniu, gm. Miętkie, pow. hrubieszowskiego na stanowisko nauczycielki do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Turkowicach, pow. hrubieszowskiego. (Nr. I. 32687/29 z dnia 8 stycznia 1930 r.).

**Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 stycznia 1930 roku:**

1) *Rudolfa Hadama*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Bukowej-Dużej, gm. Bukowa, pow. chełmskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Żeliźnie, gm. Przegaliny, pow. radzyńskiego. (Nr. I. 31449/29 z dnia 14 grudnia 1929 r.).

2) *Marję Witoszkównę*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Antoniówce, gm. Krynice, pow. tomaszowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Przeorsku, gm. Majdan Górny, pow. tomaszowskiego. (Nr. I. 32150/29 z dnia 19 grudnia 1929 r.).

3) *Marję Kosińską*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Krzówce, gm. Serokomla, pow. łukowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Charlejewie, gm. Serokomla, pow. łukowskiego. (Nr. I. 31999/29 z dnia 20 grudnia 1929 r.).

4) *Józefa Zygara*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Zabelu, gm. Biała, powiatu radzyńskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Radzyniu. (Nr. I. 32165/29 z dnia 20 grudnia 1929 r.).

5) *Jadwigę Szymczakowską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Brześciu n/Bugiem, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 5 w Chełmie. (Nr. I. 28832/29 z dnia 27 grudnia 1929 r.).

6) *Bronisława Czacha*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Kłodzie, gm. Markusów, pow. puławskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Gołębiu, pow. puławskiego. (Nr. I. 32869/29 z dnia 4 stycznia 1930 r.).

7) *Salomona Barbasza*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. męsk. w Garwolinie, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. żeńskiej w Garwolinie. (Nr. I. 32994/29 z dnia 8 stycznia 1930 r.).

**Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 lutego 1930 roku:**

1) *Janinę Ropkównę*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Bukowinie, gm. Biszcza, pow. biłgorajskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Biłgoraju. (Nr. I. 32864/29 z dnia 8 stycznia 1930 r.).

2) *Kazimierę Gładkowską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Jaworznie, pow. chrzanowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Tarnowoli, gm. Aleksandrów, pow. biłgorajskiego. (Nr. I. 32725/29 z dnia 8 stycznia 1930 r.).

3) *Feliksa Wójcickiego*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Ceranowie, gm. Sterdyń, pow. sokołowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Kosowie, pow. sokołowskiego. (Nr. 31948/29 z dnia 13 stycznia 1930 r.).

4) *Irenę Płońską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Kosowie, pow. sokołowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Przeździecku, gm. Kudelczyn, pow. sokołowskiego. (Nr. I. 31949/29 z dnia 13 stycznia 1930 r.).

5) *Ferdynanda Kirscha*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Gruszcze Dużej, gm. Nielisz, pow. zamojskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Stawie Ujazdowskim, gm. Nielisz, pow. zamojskiego. (Nr. I 764/30 z dnia 14 stycznia 1930 r.).

**Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł z urzędu z powodu zmiany organizacji szkoły z dniem 1 lutego 1930 r.:**

1) *Henryka Karwowskiego*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Gąsiorach, gm. Ulan, pow. łukowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Zakrzewie, gm. Ulan, pow. łukowskiego. (Nr. I 32360/29 z dnia 11 stycznia 1930 r.).

**Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę w stan pozasłużbowy z dniem 1 grudnia 1929 r.:**

1) *Annę Jankowską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 3 w Zamościu. (Nr. I. 32479/29 z dnia 8 stycznia 1930 r.).

## KOMUNIKAT.

Administracja komunikuje że wszelkie reklamacje nauczycielstwa szkół powszechnych, kierownictw szkół, oraz Dozorów Szkolnych, a także wpłaty na prenumeratę Dziennika winny być uskuteczniiane za pośrednictwem właściwych Inspektorów Szkolnych, którzy prowadzą imienną ewidencję wymienionych prenumeratorów i otrzymują dla nich Dzienniki. Nauczycielstwo szkół średnich, zawodowych oraz seminarjów nauczycielskich winno powyższe sprawy uskuteczniać za pośrednictwem właściwych Dyrekcji.

---

**Okręgowy Chór Nauczycielski.**

Ponieważ wiadomość o organizowaniu się okręgowego zespołu śpiewaczego nie dotarła do wszystkich, próba, ogłoszona na 19 stycznia b. r. zgromadziła szczupłe tylko grono chętnych do pracy.

Wybrany, tymczasowy komitet organizacyjny, wyznaczył ponowną próbę na dzień 9 lutego b. r. w tym samym lokalu i o tej samej godzinie.

B.

## II. Część nieurzędowa.

### Koła krajoznawcze młodzieży szkolnej.

W licznych szkołach średnich i powszechnych obserwujemy coraz częściej wzmoczenie wśród młodzieży zainteresowań geograficzno-krajoznawczych i chęć zrzeszania się w koła w celu organizowania wycieczek lub pogłębiania i rozszerzania wiadomości, zdobytych na lekcjach geografji. Zdarza się niejednokrotnie, że młodzież samorzutnie zwraca się do nauczycieli z prośbą o pomoc w zorganizowaniu koła krajoznawczego i o pokierowanie pracą w niem.

Objaw ten jest dodatni i pożądany i dlatego Grona nauczycielskie winny ustosunkować się do niego jak najzyczliwiej i dopomóc młodzieży w zaspokojeniu jej naturalnych pragnień i zainteresowań. Koła krajoznawcze dobrze zorganizowane i należycie pokierowane, mogą odegrać bardzo poważną rolę w wychowaniu ogólnem i obywatelskiem. Mogą one nie tylko przyzwyczajać młodzież do organizacyjnej pracy i współdziałania, lecz również przyczynić się do głębszego umiłowania kraju ojczystego, do gruntowniejszego i bezpośredniego poznania jego warunków tudzież bytu i potrzeb jego obywateli, a przez udział w wycieczkach przyczynić się do podniesienia zdrowia fizycznego młodzieży.

Oczywiście, dobrych wyników pracy w kołach można się spodziewać tylko wtedy, kiedy kierownicy ich potrafią podtrzymać i pogłębić zainteresowania młodzieży i należycie zorganizować pracę.

Aby ułatwić pp. kierownikom i nauczycielom organizowanie pracy krajoznawczej wśród młodzieży szkolnej, Redakcja Dz. Urz. K. O. S. Lub. umieszcza poniżej komunikaty Komisji Kół Krajoznawczych młodzieży szkolnej Rady Głównej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

## I.

### Jak można założyć Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego Touring Klubu:

Grono osób interesujących się krajem ojczystym, pięknem jego przyrody i zabytkami oraz turystyką powinno założyć Oddział Towarzystwa.

Do powstania Oddziału niezbędne są następujące warunki:

1. Organizator, występujący z inicjatywą założenia Oddziału P. T. K., winien zgodnie z § 22 statutu pozyskać grono, składające się przynajmniej z 20 osób jako członków P. T. K.

2. Członkowie ci powinni urządzić zebranie organizacyjne i wybrać tymczasowy zarząd, składający się z prezesa, sekretarza i skarbnika.

3. Po zebraniu organizacyjnym należy przesłać do Zarządu Okręgu Wojewódzkiego P. T. K. w Lublinie 3 Maja 6 (Kuratorjum) odpis protokołu z tegoż zebrania, dokładną listę Zarządu z zaznaczeniem piastowanych godności oraz podać adres Prezydium.

4. Po przyjęciu i zatwierdzeniu nowego Oddziału przez Zarząd Okręgu Wojewódzkiego P. T. K. i zawiadomieniu przez nią władz państwowych o powstaniu Oddziału, otrzymuje Oddział wszystkie prawa określone w rozdziale VII statutu (Oddziały miejscowe). Składka członkowska wynosi:

Członek zwyczajny wpłaca jednorazowo wpisowe	Zł.	4.—
i składkę roczną . . . . .	„	8.—
Członek wspierający rocznie . . . . .	„	50.—
„ dożywołni jednorazowo . . . . .	„	200.—

Prawa i obowiązki członków określa statut w rozdziale IV.

## II.

### Jak może powstać Koło Krajoznawcze Młodzieży Szkolnej.

Koło Krajoznawcze Młodzieży Szkolnej może założyć na terenie danej szkoły:

1. każdy uczący w tej szkole, interesujący się pracą krajoznawczą, organizując grupę młodzieży, składającą się przynajmniej z 10 osób.

2. albo też sama młodzież, mająca zamiłowanie do krajoznawstwa, przedstawiając podjętą inicjatywę zarządowi szkoły.

3. Organizujące się Koło wybiera Zarząd, złożony z prezesa, sekretarza i skarbnika, z grona młodzieży.

4. Kołem opiekuje się jeden z uczących w danej szkole. Opiekun jest pośrednikiem między Kołem a Władzami Szkolnymi i Polskim Towarzystwem Krajoznawczem-Touring Klubem.

5. O powstaniu Koła należy zawiadomić Komisję Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Rady Głównej P. T. K. w Krakowie, Krowoderska 74 II p., w skład której wchodzi wszyscy opiekunowie Kół. Zarząd Komisji przesyła nowopowstałym regulaminy i udziela instrukcyj jak należy prace w Kole prowadzić.

„ZIEMA”, dwutygodnik, poświęcony krajoznawstwu, ochronie zabytków, przeszłości i przyrody oraz turystyce, jest organem naczelnym Towarzystwa, poleconym przez Ministerstwo W. R. i O. P. Prenumerata kwartalna dla członków P. T. K. Zł. 6.50, półroczna Zł. 12.50, roczna Zł. 25. Wychodzi od roku 1910, obecnie pod redakcją dr. Reginy Danysz-Fleszarowej.

„ORLI LOT”, miesięcznik krajoznawczy. Organ Kół Krajoznawczych Młodzieży P. T. K. wychodzi w 10 zeszytach rocznie w Krakowie pod redakcją prof. Leopolda Węgrzynowicza (Kraków, Krowoderska 74 II p.). Wychodzi od lat dziesięciu. Przedpłata roczna wynosi Zł. 4.—.

### III.

#### Informacje o prawach i obowiązkach kół krajoznawczych młodzieży szkolnej, organizowanych przez Polskie Tow. Krajoznawcze.

Koła krajoznawcze (geograficzne, historyczne, przyrodnicze, językoznawcze, sportowe) młodzieży szkół średnich i powszechnych łączą się w Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej, pracując pod kierunkiem tej Komisji, do której wpłacają roczną wkładkę w wysokości 10% wszystkich wkładek członkowskich, wpłacanych przez cały rok, czyli sumę wszystkich wkładek zebranych w jednym miesiącu (minimum 5 zł rocznie). Pieniądze należy wysłać czekiem P. K. O. na konto 409.812. Koło zgłasza do Prezydjum Komisji opiekun(ka), który(a) wypełnia równocześnie deklarację P. T. K. Zgłaszając koło, należy podać datę założenia koła, ilość członków, wycieczek, odczytów, książek i zbiorów, o ile koło już dłużej pracuje, urządzanych imprez i kursów, oraz dokładny adres szkoły i opiekuna(ki). Zgłoszenie to należy przysłać do Prezydjum Komisji K. K. M. S. (prof. Węgrzynowicz, Kraków, Krowoderska 74). Koła należące do Komisji są obowiązane do przysyłania rocznego sprawozdania z działalności i do opracowania na rok jednego kwestionariusza, który Komisja wyznaczy jako obowiązkowy.

Komisja czuwa nad całokształtem pracy krajoznawczej przez przygotowywanie odpowiednich kwestionariuszy, na które odpowiadają poszczególne koła, organizowanie konkursów i zjazdów. W Prezydjum Komisji K. K. można nabyć oddzielnie kwestionariusze, „Wielkanoc“, „Oświetlenie mieszkań“ i „Opis monograficzny pewnej miejscowości“ w cenie od 5—10 gr za sztukę. Spis kwestionariuszy, ogłaszanych w „Orlim Locie“, znajduje się w numerze 2, rok 1929 „Orlego Lotu“. Corocznie ogłasza Komisja konkursy na prace krajoznawcze. Za wyróżnione prace, koła, należące do Komisji, otrzymują nagrodę w pieniądzu, fotografiach lub książkach. Corocznie też Komisja organizuje zjazdy kół krajoznawczych. Po zjazdach w Krakowie, Wilnie, Poznaniu, zjazd w 1930 r. odbędzie się w Krzemieńcu. Na zjazdach koło stara się jak najokazalej wystąpić, przedstawiając owoc całorocznej pracy. Poza obradami, odczytami i zwiedzaniem miasta, urządza się na zjeździe „wieczornicę krajoznawczą“, na której członkowie kół wykonują tańce i śpiewają pieśni ludowe swych okolic, przedstawiają obrzędy i sceny z życia ludu np. zaloty, wesele, dożynki. Na zjazdy młodzież przybywa, w miarę możliwości, w strojach ludowych („Orli Lot“ rok IX n-ry 5 i 6, rok X nr. 7).

„Orli Lot“, organ kół krajoznawczych, wychodzący w Krakowie pod redakcją prof. Węgrzynowicza, poświęca poszczególne numery kołom, które samodzielnie, doborowemi, i nowe wiadomości, czy obserwacje zawierającymi pracami wypełniają cały zeszyt. Wypełnienie numeru „Orlego Lotu“ zalicza się do prac konkursowych. Prace należy przysłać pod adresem prof. Węgrzynowicza (Kraków, Krowoderska 74), przepisane czysto i wyraźnie na jednej stronie papieru, przejrzane i uzupełnione, w razie potrzeby, przez opiekuna(kę), oraz ilustrowane bogato, o ile możliwości, własnymi fotografiami lub rysunkami wykonanymi tuszem. „Orli Lot“ drukuje też kwestionariusze krajoznawcze, sprawozdania z życia i działalności kół, omawia sprawy organizacyjne. Cena zeszytu wraz z przesyłką 40 gr; prenumerata roczna 4 zł. „Orli Lot“ należy zamawiać w Administracji (Kraków-Dębniki, ul. Barska 41), przy równoczesnym wysłaniu pieniędzy. Każde koło jest obowiązane prenumerować jeden numer „Orlego Lotu“, a według uchwały młodzieży, powziętej na Zjeździe w Poznaniu, na każdych pięciu członków jeden zeszyt, oraz starać się usilnie o zjednanie jak największej liczby prenumeratorów.

Staraniem Komisji zostały wydane dla członków kół krajoznawczych odznaki metalowe w cenie: 1.50 zł na szpilce; 2 zł srebrna. Odznaki te wysyła p. Malina (Kraków, Rynek, Sukiennice), po otrzymaniu należnej sumy i 1 zł na przesyłkę. Legitymacje członkowskie, w cenie 10 gr sztuka, wysyła Prezydjum Komisji (Kraków, Krowoderska 74) też po otrzymaniu pieniędzy.

Najwięcej wskazówek, jak należy prowadzić pracę w kołach krajoznawczych, zawierają ostatnie roczniki „Orlego Lotu“ i książeczki, wydane w Bibliotece „Orlego Lotu“: „Metodyka pracy w kołach krajoznawczych“ dr. Niemcówny — 40 gr i „Idea i organizacja krajoznawstwa w Polsce“ prof. Sawickiego—60 gr, które wysyła Administracja (Kraków-Dębniki, Barska 41), po otrzymaniu pieniędzy.—Uwaga na adresy!

Na wszelkie zapytania, kierowane do Prezydjum (Kraków, Krowoderska 74, prof. Węgrzynowicz) chętnie odpowiemy.

Za Komisję K. K. M. S.:

Józefa Berggruenówna  
sekretarka.

Leopold Węgrzynowicz  
prezes.

## Regulamin Kół krajoznawczych młodzieży.

1. **Nazwa:** Koło Krajoznawcze im. (np. St. Staszica) Uczniów Gimnazjum (np. w Lublinie).

2. **Cel:** Celem Koła jest: *a)* krzewienie krajoznawstwa wśród młodzieży, — *b)* wdrażanie młodzieży do samodzielnej pracy krajoznawczej, — *c)* opieka nad zabytkami przyrody i dzieł pracy ludzkiej.

3. **Środki:** Koło dąży do urzeczywistnienia tych celów przez: *a)* wygłaszanie odczytów i referatów z dziedziny krajoznawstwa, — *b)* przygotowanie naukowe i urządzanie wycieczek krajoznawczych, — *c)* gromadzenie zbiorów krajoznawczych.

4. **Fundusze:** Fundusze Koła składają się: *a)* z wkładek członków, — *b)* z dobrowolnych datków, — *c)* z dochodów uzyskanych z przedsiębiorstw.

5. **Opieka:** Kołem opiekuje się jeden z profesorów (uczący w tym zakładzie, z którego uczniowie tworzą Koło). Opiekun Koła jest pośrednikiem między Kołem a Władzami szkolnymi i Polskiem Tow. Krajoznawczem, broni interesów Koła, urządza i zezwala na wycieczki, bada księgi Koła, rozstrzyga spory powstałe w Kole, przeprowadza egzaminy krajoznawcze na przewodników i mianuje członków czynnych i przewodników.

6. **Zarząd:** Zarząd składa się z przewodniczącego, skarbnika, sekretarza, bibliotekarza lub ich zastępców i przewodniczących sekcji, o ile one w łonie Koła się utworzą.

7. **Prawa Zarządu:** Zarząd ma prawo: *a)* przyjmować nowych członków, — *b)* usuwać członków szkodliwych dla Koła lub nie spełniających swych obowiązków członkowskich — *c)* zwoływać Walne Zebrania Koła.

8. **Obowiązki Zarządu:** Zarząd ma obowiązek: *a)* czuwać nad spełnieniem zadań Koła, — *b)* urządzać odczyty, zebrania naukowe, zbiory i wycieczki, — *c)* przysparzać nowych członków, — *d)* opłacać do kasy Komisji K. K. M. S. 10% wkładek członków.

9. **Członkowie:** Członkiem może być każdy uczeń, którego przyjmie Zarząd Koła a Opiekun przyjęciu się nie sprzeciwi. Członkowie dzielą się na: *a)* zwyczajnych, — *b)* czynnych, — *c)* przewodników. Członkiem zwyczajnym jest uczeń, przyjęty przez Zarząd i opłacający wkładki miesięczne. Członkiem czynnym jest członek biorący czynny udział w pracach Koła. Członkiem przewodnikiem pozostaje członek czynny, o ile podda się egzaminowi na przewodnika.

10. **Prawa członków:** Członkowie mają prawo: *a)* brać udział we wszystkich zebraniach, posiedzeniach naukowych i wycieczkach, — *b)* korzystać z biblioteki i zbiorów Koła, — *c)* biernego i czynnego wyboru do Zarządu i Komisji rewizyjnej, — *d)* noszenia odznak i korzystania z zapomóg.

11. **Obowiązki członków:** Członkowie mają obowiązek: *a)* opłacać wszystkie wkładki przez Walne Zgromadzenie uchwalone, — *b)* popierać wszelkimi siłami cele Koła, — *c)* zbierać materiały krajoznawcze (rysunki, fotografie, przedmioty muzealne, kartki widokowe, wycinki z gazet i t. p.) — *d)* opiekować się zabytkami przyrody, zabytkami historycznymi, zwyczajami ludowymi i twórczością ludową, — *e)* prenumerować i popierać miesięcznik „Orli Lot“.

12. **Organizacja pracy:** Praca Koła dzieli się na dwa działy: *a)* ogólny, obejmujący ziemie całej Polski, — *b)* szczegółowy, obejmujący ściśle ograniczony teren. — W dziale ogólnym członkowie Koła zapoznają się z pomocą odczytów, atlasów z ziemiami Polski, szczególnie tych okolic, do których projektują wycieczki. W dziale szczegółowym członkowie Koła starają się o jak najdokładniejsze poznanie pewnego przez siebie obranego „terenu krajoznawczego“, zbierają szczegółowe materiały krajoznawcze, celem przygotowania się do badań naukowych.

13. **Teren krajoznawczy:** Terenem krajoznawczym Koła jest obszar (powiat, obwód), z którego uczniowie uczęszczają do danej szkoły (gimnazjum, seminarjum). Gdy w pewnym mieście jest więcej Kół, to obierają sobie albo wspólny teren pracy, albo dzielą go według okręgów lub tematów opracowywanych.

14. **Sekcje i zastępy:** Koło dzieli się na sekcje, z których każda zajmuje się innym przedmiotem badań i noszą nazwy: etnologiczna, faunistyczna, geologiczna, fotograficzna, muzealna i wycieczkowa. Sekcje dzielą się na zastępy krajoznawcze, które w oznaczonym dniu rozchodzą się do różnych wsi i starają się zebrać materiał krajoznawczy.

15. **Organ Kół:** Organem Kół krajoznawczych jest miesięcznik „Orli Lot“ (Kraków, Krowoderska 74, II p.). Do Redakcji „Orlego Lotu“ przysyłają Koła sprawozdania z wyników swych poszukiwań, która je odpowiednio zużytkuje.

16. **Zbiory krajoznawcze:** Koła krajoznawcze starają się gromadzić zbiory krajoznawcze w swej szkole, starają się również o powiększenie zbiorów muzeów już istniejących.

17. **Rozwiązanie Koła:** W razie rozwiązania Koła majątek Koła przechodzi na własność Zakładu, przy którym Koło istniało.

18. **Zmiana regulaminu:** Zmiany regulaminu uchwała Walne Zgromadzenie Koła większością  $\frac{2}{3}$  głosów zebranych członków, a zatwierdza Opiekun Koła po porozumieniu się z Radą P. T. K.

## V.

### Konkurs krajoznawczy dla czasopism młodzieży.

Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej z okazji dziesięciolecia miesięcznika krajoznawczego „Orli Lot” ogłasza konkurs dla czasopism wydawanych przez młodzież szkolną.

W konkursie mogą brać udział te czasopisma młodzieży, które jeden lub więcej zeszytów wypełnią w całości lub częściowo materiałami krajoznawczymi, zebranymi przez młodzież na podstawie osobistych obserwacji. (Przykład znaleźć można w „Orlim Locie”, który po 40 gr. za zeszyt wysyła Księgarnia „Orbis”, Kraków, Barska 41).

Termin trwania konkursu do 30 listopada 1930 r.

Nagrody od 50 do 200 zł. zostaną wypłacone z funduszy udzielonych przez Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. oraz przez Oddziały Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Adres do nadsyłania prac konkursowych: prof. Leopold Węgrzynowicz, Kraków, ul. Krowoderska 74, II.

## VI.

### „Ziemia” ilustrowany dwutygodnik krajoznawczy.

KRZEWI umiłowanie ziemi ojczystej.

OMAWIA metody i drogi pracy krajoznawczej.

PODAJE opisy krajobrazów, bogactw naturalnych. miast, miasteczek, wsi.

INFORMUJE o pracach, mających na celu poznanie kraju.

PROPAGUJE ochronę przyrody i zabytków.

ZAMIESZCZA wskazówki turystyczne.

PROWADZI stałą kronikę krajoznawczą, turystyczną, konserwatorską i muzealną.

ROZPATRUJE literaturę krajoznawczą i turystyczną.

ILUSTRUJE licznymi zdjęciami fotograficznymi wszystkie artykuły.

---

20-ty rok istnienia pisma świadczy o jego potrzebie.

---

PRENUMERATA WYNOSI — kwartalnie zł. 7.50  
rocznie . . . „ 29.00

WARSZAWA, KAROWA 31, tel. 42-50, konto P. K. O. 2222.

## VII.

### Komunikat.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że Ministerstwo W. R. i O. P. uznało wydawnictwo „Ziemia” dwutygodnik krajoznawczy ilustrowany, Organ Polskiego Tow. Krajoznawczego oraz „Orli Lot” miesięcznik krajoznawczy, organ Kół krajoznawczych młodzieży Polskiego Tow. Krajoznawczego, za godne polecenia do bibliotek i czytelni szkół wszelkich typów. W związku z tem Kuratorjum zachęca kierownictwa szkół do zaprenumerowania do bibliotek i czytelni uczniowskich powyższych pism.

## Klasyfikacja uczniów.

Zakończenie półroczna szkolnego to jakby próbny okres w życiu nauczycielstwa i młodzieży.

Nauczyciel stwierdza, czy praca jego, rozpoczęta przed kilku miesiącami, wydaje już pewne rezultaty, czy zatem metoda jego poczynań wychowawczych i naukowych jest właściwa; uczeń z pierwszych otrzymanych ocen dowiadyuje się, czy wysiłek jego został uznany za dostateczny, czy też może przeciwnie należy wzmóc tempo pracy, by dojść do zamierzonego celu i nie stać się przyczyną gorzkiego zawodu dla tych, którzy w nim całe nadzieje swej przyszłości pokładają.

Stąd w szkołach daje się w tym czasie zauważyć pewną gorączkowość, pewne jakby podniecenie, które zazwyczaj towarzyszy chwilom ważniejszym w życiu jednostki czy też pewnego zespołu.

Myślę jednak, że na jedną rzecz zwrócono w szkołach naszych dotychczas zbyt małą uwagę, nie doceniono dostatecznie jej znaczenia i roli, jaką częstokroć może odegrać w dalszym życiu młodzieży. Rzecz pozornie błaża, martwa, a jednak od należytego do niej ustosunkowania się wiele zależy, ona bowiem jest przebogatym materiałem, z którego przedewszystkiem badacz dziejów szkolnictwa polskiego wiele może wyczytać, ona po wielu nieraz latach staje się odzwierciedleniem wysiłków pracy nauczycielskiej.

Rzeczą tą jest Księga główna. Pozornie wydawałoby się mogło, że zajmowanie nią miejsca w Dzienniku i absorbowanie uwagi czytelników jest dowodem biurokratyzmu, na przerost którego tak słusznie nieraz w życiu szkolnym narzekamy. Jeżeli jednak przypominamy sobie z własnego choćby doświadczenia, ile to trudności i jak znaczne częstokroć straty moralne i materialne ponosimy, nie mogąc użyć potrzebnego świadectwa szkolnego, jasnym się staje, że nie może być obojętnym dla nas czy przyszły obywatel polski przez nasze w tym kierunku zaniedbania lub niedopatrzania nie spotka się z licznymi przeszkodami życiowymi z powodu niemożności zdobycia odpowiedniego dokumentu szkolnego.

Sądzę też, że b. na czasie ukazuje się broszurka p. t. „Klasyfikacja uczniów w szkołach powszechnych”, w opracowaniu inspektora szkolnego Bolesława Kaczorowskiego, zawierająca zbiór wszystkich przepisów i praktyczne wskazówki, jak uniknąć wielu zauważonych niedociągnięć i błędów, które przy niewłaściwym wypełnianiu Księgi głównej są przyczyną całego szeregu trudności i nieporozumień, jakie stąd mogą wypływać. To też przedewszystkiem kierownicy szkół winni zapoznać się dokładnie z jej treścią, a przy dobrej woli grona nauczycielskiego niewątpliwie uniknie się lekceważenia, z jakim dotychczas niejednokrotnie wypełniano Księgi główne, które tym sposobem staną się naprawdę nie martwym przedmiotem kancelaryjnym, ale odbiciem twórczej myśli, która winna przewodniczyć wszystkim poczynaniom naszych szkół.

Niechże nauczycielstwo zada kłam twierdzeniu, że współczesny Polak nie potrafi należycie ocenić, iż z małych rzeczy powstają wielkie, że usystematyzowanie codziennych poczynań jednostki przyczynia się do uregulowania całego życia państwowego.

J. Komornicka.

---

## Ogłoszenie.

Unieważniam skradzioną legitymację nauczycielską wydaną na nazwisko Zofia Denkiewiczówna przez Kuratorjum Lubelskie.

---

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Numer pojedynczy 60 gr.  
Konto P. K. O. 30.617. Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorjum Szkolne.

---